

23.12.2019

м. Київ

Заява

Національного екологічного центру України

з приводу грубого порушення природоохоронного законодавства Адміністрацією морських портів України під час проведення тендеру на виконання днопоглиблювальних робіт на річці Прип'ять

16 грудня 2019 року філія державної компанії «Адміністрація морських портів України» «Днопоглиблювальний флот» завершила тендер на проведення днопоглиблювальних робіт річки Прип'ять з очікуваною вартістю у 10 млн. грн., переможцем торгів стало Товариство з обмеженою відповідальністю "Собі".

Офіційна назва робіт: «Послуги з поточного ремонтного черпання судноплавних річкових внутрішніх водних шляхів загального користування на українській ділянці р. Прип'ять».

У Технічних вимогах до предмету закупівлі зазначено, що протяжність ділянки р. Прип'ять на території України, яка потребує експлуатаційного ремонтного черпання, становить 18.0 км. Потрібно забезпечити гарантовані габарити суднового ходу на цій ділянці: глибиною – 160 см.; шириною – 35 м.; радіус заокруглення – 300 м. Зніматиметься шар наносів, орієнтовно від 20 до 90 сантиметрів.

Для підтримання гарантованих габаритів водних шляхів на р. Прип'ять від кордону з Республікою Білорусь км 64,5 до км 46,5 необхідно виконати ремонтне черпання в об'ємі 100 тисяч м^{3,1}

Загальні технічні вимоги зазначеного тендеру не містять вимог щодо проведення оцінки впливу на довкілля, оскільки планована діяльність визначена як «експлуатаційне ремонтне черпання». Проте така класифікація не враховує потенційних загроз руйнування екосистеми річки, розповсюдження радіаційного забруднення від порушених донних відкладів та особливостей проведення таких робіт на території *Чорнобильського радіаційно-екологічного біосферного заповідника*.

Насправді, зазначені роботи з днопоглиблення варто розглядати як підготовчі заходи до будівництва міжнародного річкового шляху Е40, які чомусь сором'язливо названі «експлуатаційним ремонтним черпанням».

Це маскування застосовано, щоб виконати днопоглиблення без дотримання вимог природоохоронного законодавства України, Європейського Союзу та низки міжнародних конвенцій, Стороною яких є Україна, що є недопустимим!

Днопоглиблювальні роботи у зазначеній ділянці річки Прип'ять не можуть бути віднесені до категорії «експлуатаційне ремонтне черпання», тому що після Чорнобильської катастрофи регулярні навігації річкою Прип'ять ніхто не здійснював впродовж 33 років. Відповідно до підпункту 10, пункту 3, Статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»: «будівництво глибоководних суднових ходів, у тому числі у природних руслах річок, спеціальних каналів на суходолі та у мілководних морських акваторіях, придатних для проходження суден, а також каналів у протипаводкових цілях та гідротехнічних споруд» підлягають оцінці впливу на довкілля.

Вважаємо, що зазначений тендер, який оголошено з грубим порушенням природоохоронного законодавства – як національного, так і європейського – має бути скасованим, а подальше планування має здійснюватися за наявності відповідного проєкту для проведення днопоглиблювальних робіт. Також повинні бути внесені вимоги щодо обов'язкового проведення оцінки впливу на довкілля.

Надзвичайно важливими дослідженнями такої оцінки мають бути вивчення вмісту радіонуклідів донних відкладів річки Прип'ять, а також вплив на якість води в річці робіт зі

складування на березі відходів від днопоглиблювальних робіт, на міграцію радіонуклідів та на зміну гідрологічного режиму.

Річка Прип'ять є транскордонним водотоком і роботи з днопоглиблення, а тим паче спрямлення русла, мають виконуватися з урахуванням положень Конвенції охорони та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер.

Відповідно до вимог чинного українського законодавства, європейських директив та положень Орхуської конвенції, такі проекти підлягають обов'язковому громадському обговоренню.

Ми вважаємо, що будь-які днопоглиблювальні роботи на річці Прип'ять мають бути узгоджені з Басейновою радою річки Прип'ять та обговорені з громадськістю у рамках дискусії щодо оцінки впливу на довкілля планованих робіт!

Україна є Стороною Бернської конвенції, яка захищає дику природу та її мешканців, а вся пригирлова ділянка української Прип'яті належить до Смарагдового мережі (Чорнобильський радіаційно-екологічний біосферний заповідник, UA0000046).

Днопоглиблення річки змінить гідрологію місцевості, зокрема, русла річки та заплави. А на цій ділянці містяться важливі популяції 66 видів і розміщено 25 спеціальних місць існування живих істот. Днопоглиблення на таких ділянках неприпустимо!

Окремо зазначаємо, що функціонування річкового шляху E40 потребуватиме значного обсягу додаткових поверхневих вод. За попередніми оцінками потреби у воді лише Дніпро-Бузького каналу зростуть у кілька разів. Водночас Україна не зможе надати жодного додаткового кубічного метру води до того обсягу, який вже зараз подається через Вижівський водозабір. Навпаки, постачання води через цей водозабір потрібно скоротити до мінімального значення та збільшити подачу води в основне русло річки Прип'ять, оскільки ділянка верхнього її русла вже заросла прибережними рослинами і деградує.

У зв'язку із зазначеним та великими загрозами, які створює проект E40 довкіллю, ми закликаємо Уряд України забезпечити проведення комплексної оцінки впливу на довкілля проекту річкового шляху E40 та широке обговорення громадськістю на національному рівні.

Наголошуємо, що поділ проекту міжнародного річкового шляху E40 на окремі фрагменти є неприпустимим.

Європейська Комісія не включила проект E40 до числа пріоритетних інфраструктурних проектів ЄС саме через великі екологічні загрози проекту, тому виконання днопоглиблення р. Прип'ять є марнуванням державних коштів.

Національний екологічний центр України розглядає водні ресурси, перш за все, як природний ресурс, без якого неможливе життя на Землі.

В умовах глобальної зміни клімату збереження запасів прісної води у природному стані та охорона їх від забруднення є прямим обов'язком Уряду України.

- 1) <https://prozorro.gov.ua/tender/search/?query=%D0%A0%D0%B5%D0%BC%D0%BE%D0%BD%D1%82%D0%BD%D0%B5%20%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B3%D0%BB%D0%B8%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F>